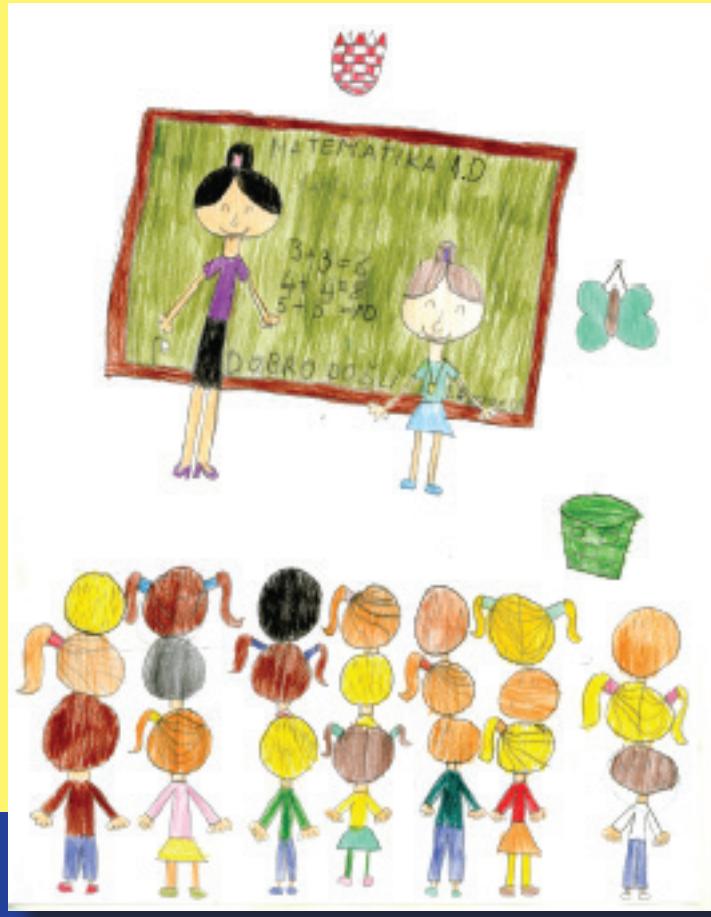

Priručnik za roditelje

ZA LAKE ŠKOLSKE KORAKE

Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije
Služba za školsku i adolescentnu medicinu
Savjetovalište za teškoće učenja i ponašanja

Izdavač: Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije
Služba za školsku i adolescentnu medicinu
Savjetovalište za teškoće učenja i ponašanja

Za Izdavača: Prim. Željka Karin dr.med., univ.mag.med.

Urednice: Jelica Perasović, dr.med., specijalist školske medicine
Andrea Vrdoljak, dr.med., specijalist školske medicine

Autorice teksta (abecednim redom):
Fani Balarin, dr.med., specijalist školske medicine
Mirela Grbić, prof. defektolog
Prim. Željka Karin dr.med., univ.mag.med.
Davorka Kovačić-Borković, prof. psiholog
Jelica Perasović, dr.med., specijalist školske medicine
Ana Šakić, prof. logoped
Ina Utrobičić, dr.med., specijalist školske medicine
Andrea Vrdoljak, dr.med., specijalist školske medicine

UZ POTPORU GRADA SPLITA

Tisk: Ustanova DES - Split

Dragi roditelji,

Polaskom djeteta u školu započinje novo razdoblje u njegovu životu i životu cijele obitelji. Prilagodba djeteta na nove životne uvjete ovisi o njegovim psihofizičkim sposobnostima, socijalnoj i emocionalnoj zrelosti te adekvatnom okruženju i potpori obitelji.

Uspjeh u školi postaje značajni čimbenik u životu djeteta i često jedan od najvažnijih u vrednovanju djeteta od strane učitelja, roditelja, vršnjaka i samog sebe. Uspješnije je dijete kojem se posvećuje odgovarajuća pozornost, koje se ohrabruje i podržava u svladavanju novih zadataka, te mu se potiče samostalnost i samosvijest.

U pripremi djece za školu najvažniju ulogu imaju roditelji. Potrebno je od početka školovanja jačati djetetovu socijalnu i emocionalnu zrelost i podizati kvalitetu života u obitelji i školi.

Namjera ovog priručnika je senzibilizirati vas za specifičnosti ovog životnog razdoblja i pomoći vam u stvaranju povoljnih uvjeta na početku školovanja vašeg djeteta.

Želimo vama i vašem djetetu lake školske korake!

Autorice

Sadržaj:

• Razvojne karakteristike djeteta u dobi od 6 do 7 godina	5
• Obiteljsko ozračje – bitan čimbenik školskog uspjeha	8
• Razvijanje grube i fine motorike djeteta kroz igru	11
• Razvijanje radnih navika djeteta	14
• Pomoći školarcu u organizaciji i planiranju vremena	17
• Pomoći djetetu u razvijanju vještina čitanja i pisanja	20

Motoričko mišićni razvoj

- Polazak u školu praćen je intezivnim tjelesnim i duševnim razvojem
- Povećava se motorička i mišićna spremnost
- Važno je uključiti dijete u neku od sportskih aktivnosti
- Važno je osigurati pravilan položaj djeteta za radnim stolom, prilagoditi visinu stolice i pravilno osvijetliti radno mjesto (izvor svjetla s lijeve strane kod dešnjaka, odnosno desne kod lijevaka)
- Težina školske torbe ne bi smjela biti veća od 5 - 10% tjelesne težine djeteta

Grafomotorika

- Usavršava se grafomotorika, te se uspostavlja desnорukost ili ljevorukost
- Važno je kod djeteta poticati rukovanje olovkom (crtanje, povlačenje linija, bojanje, preslikavanje likova)
- Izrezivanje jednostavnih oblika škarama

Intelektualni razvoj

- Djetetov ego – Ja postaje zrelijie
- Razvija pristojno ponašanje i poslušnost
- Dijete se prilagođava školi i usvaja nove vještine.
- Svladavanje novih aktivnosti donosi posebnu ugodu
- Mišljenje djeteta je intuitivno, stvara pojmove, svrstava slične predmete u grupu po istom kriteriju
- U razvoju pamćenja djeca pokazuju interes za pisani i izgovorenim riječima
- Dijete usvaja pojmom vremena, razlikuje osnovne boje, usvaja pojmom relacija, lijevo i desno, gore i dolje, uspoređuje visinu i brzinu dvaju predmeta
- Ima razvijenu pažnju od 10-15 min, fotopamćenje, verbalno i slušno pamćenje, te može definirati jednostavne riječi
- Ima razvijenu analizu i sintezu, te može ponoviti rečenicu od 16-18 slogova

Razvoj govora

- Govor je korektan i jasan
- Dijete je usvojilo osnovne gramatičke strukture
- Svi glasovi su ispravno artikulirani u toj dobi

Emocionalno – socijalni razvoj

- Djeca se okreću istraživanju vanjskog svijeta
- Psihička energija se premješta na vršnjake i učitelje
- Odnos s roditeljima poprima drugo značenje i oni počinju gubiti svoju "idealnu poziciju"
- Dijete napreduje u brzi za sebe: samostalno se spremi na spavanje, pere zube i lice, samostalno se svlači i oblači

Samopoštovanje

- Kod djeteta osjećaj vlastite vrijednosti doprinosi da se djeca osjećaju dobro i uspješno svladavaju brojne poteškoće i strahove
- Na regulaciju i razinu samopoštovanja imaju utjecaj:
  - usvojena ograničenja i zabrane
  - osjećaj krivnje
  - vještine i sposobnosti crtanja, pisanja i čitanja
  - socijalne vještine druženja s vršnjacima
  - uspješnost u sportskim aktivnostima
  - osjećaj da netko pripada obitelji, skupini u školi, društvu u dvorištu
- Ako ih važne odrasle osobe omalovažavaju, vrijeđaju, okrivljaju i odbacuju, djeca će razviti negativne stavove prema sebi, nesigurnost i nisko samopoštovanje.
Kako poticati samopoštovanje?
  - Kad hvalite i kritizirate budite određeni. Kritika se treba odnosi na ponašanje, a ne na osobnost djeteta
  - Prihvatici dijete takvo kakvo je
  - Njegujete pozitivne osobine i hvalite ih
  - Potičite samostalnost, kroz to odgovornost i kreativnost
  - Imajte dobro mišljenje o sebi
  - Budite dobar uzor svome djetetu, jer nije važno samo ono što govorite, nego kako se ponašate. Djeca nikad nisu bila dobra u slušanju odraslih, ali ih nisu propustili imitirati.
  - Poručite djetetu da je dobro cijeniti sebe, osjećati zadovoljstvo radi svojih postignuća, ugoditi sebi i priuštiti si užitak.

Ne zaboravite!

Ako su djeca prihvaćena i hvaljena za to što jesu i kakva jesu, počet će prihvaćati svoje pozitivne i negativne strane i razviti odgovarajuće samopoštovanje, što je uvek važno u prevenciji ovisnosti i drugih rizičnih ponašanja!

Vaše dijete je sjajno i zadržavajuće u svojoj jedinstvenosti iako se njegova jedinstvenost uvelike razlikuje od vaše!

Obitelj

- Obitelj je osnovna prirodna i društvena jedinica koju čine dvije ili više osoba povezanih zakonskim i/ili krvnim srodstvom
- Tijekom povijesti obiteljska struktura je doživljavala promjene, prilagođavajući se vremenu i društvenim okolnostima
- Nekada su prevladavale višegeneracijske obitelji, a danas najčešće roditelji i djeca. Također nerijetko susrećemo i jednoroditeljske obitelji koje čine samohrani roditelji, zatim obitelji sa starijim roditeljima, udomiteljske obitelji i sl.
- U ranom djetinjstvu obitelj je prvi (najčešće i jedini) činitelj socijalizacije
- Polaskom djeteta u školu sve je više različitih čimbenika koji utječu na njegov razvoj

Funkcionalnost obitelji

- Tradicionalna, cjelovita obitelj ne podrazumijeva nužno da je i funkcionalna. Poteškoće u funkcioniranju obitelji najčešće su uzrokovane neprilagođavanju promjenama koje se događaju.
- Funkcija obitelji osim biološke je i razvoj ličnosti, osobnog identiteta, emocionalnih odnosa, oblikovanje spolnih uloga, prihvatanje društvene odgovornosti i sl.

Obitelj je kao „živi organizam“

- U različitim fazama odrastanja djece mijenjaju se odnosi i ponašanja članova obitelji, kao i sama roditeljska uloga.
- Neki događaji ili promjene unutar ili izvan obitelji utječu na svakog člana i mijenjaju dinamiku obiteljskog sustava. To može biti preseljenje, smrt u obitelji, rođenje djeteta u obitelji, a svakako bi bio i polazak u školu.
- Ne smijemo zaboraviti da sve što se događa unutar obitelji izravno ili neizravno utječe na sve članove obitelji, pa tako i djecu.

Dijete kreće u školu

- Ponašanje i razvoj djeteta rezultat su urođenih i okolinskih činitelja, pa tako i uspjeh u školi ovisi i o jednom i o drugom.
- Okolinski činitelji su: uvjeti u kojima dijete živi i odrasta, uvjeti za učenje (soba, pribor), podrška roditelja, motivacija djeteta i roditelja, poruka koju prenosimo, stav roditelja prema školi i sl.
- Urođeni činitelji su: sposobnosti djeteta, karakteristike ličnosti, interesi.
- Da bi dijete bilo spremno za školu važna je uloga roditelja i obitelji, te da roditelji prenose djetetu dojam da je škola sigurno mjesto na kojem će se ugodno osjećati, a ne mjesto za kažnjavanje i frustraciju.

Obitelj i škola čine temeljnu okolinu koja najizravnije utječe na dijete!

Školska slika o sebi

- Razvijanjem samopoštovanja (pozitivne slike o sebi) stvaramo temelj za dobru adaptaciju dijeteta u školskom okruženju.
- Polaskom u školu samopoštovanje može biti narušeno zbog zahtjeva koji se postavljaju pred dijete. Zato je važno da im pomognemo, osobito u prvim danima škole, da se što bolje adaptiraju, organiziraju i osamostale u obavljanju svojih obaveza.
- Optimalno roditeljstvo uključuje kontrolu (nadzor) nad djetetom, ali i emocionalnu toplinu i privrženost. Školska slika o sebi je najvećim dijelom pod utjecajem stavova, očekivanja i ponašanja roditelja!!!

Ne zaboravite!

SAVJETI

- Budite svom djetetu podrška i pomoć osobito u prvim mjesecima škole.
- Iskazujte ljubav i privrženost prema djetetu, te smirenost i pozitivan pristup, osobito u stresnim situacijama.
- Potičite kod djece samostalnost i neovisnost.
- Usmjeravajte dijete prateći njegove osobne interese, motivaciju i sposobnosti, te mu postavljajte ciljeve u skladu sa njima.

Obitelj i dom djeteta trebaju biti baza iz kojega će dijete kao iz luke putovati i istraživati svijet i rado se u nju ponovo vraćati!!!

- Očuvanje i povećanje stupnja zdravlja
- Prevencija razvoja niza nezaraznih bolesti već u djetinjstvu
- Liječenje i rehabilitacija mnogih akutnih i kroničnih bolesti
- Povećanje tjelesne spremnosti (kondicije)

TEMELJNE ODREDNICE VJEŽBANJA

- Vrsta aktivnosti
- Intenzitet vježbanja
- Učestalost vježbanja
- Trajanje vježbanja

PSIHIČKE DOBROBITI VJEŽBANJA KOD DJECE

- Separacija, istraživanje okoline izvan obitelji
- Socijalizacija, motorička ekspresija
- Razvijanje samopoštovanja i samopouzdanja
- Jačanje mentalnih (kognitivnih) sposobnosti

- Kosti: pozitivan razvoj dužine i čvrstoće, jačaju se hvatišta mišića i tetiva
- Mišići: povećanje jakosti, izdržljivosti, snage i spretnosti
- Srčani mišić: smanjuje broj otkucaja, povećava udarni volumen, bolja opskrba svih djelova tijela kisikom
- Dišni sustav: bolja opskrba pluća kisikom
- Probavni sustav: ubrzava rad
- Motorika: izgradnja fine i grube motoričke spretnosti
- Homoni: ravnomjernije se luče
- Endorfini: izlučuju se iz hipofize Blokiraju bol, smanjuju apetit, napetost i anksioznost. Njihova razina se povećava tijekom vježbanja

RAZVIJANJE GRUBE I FINE MOTORIKE DJETETA KROZ IGRU

Važnost igara

- Spontanom igrom (zabavom) razvijaju se kognitivne, motoričke i socijalne vještine
- Djeca razvijaju samopouzdanje, postaju otvoreniji, hrabriji
- Ohlost je na kušnji - uče se podnijeti poraz, jaki signal zajedništva
- Upoznavanje karaktera drugih: brzopleti, nepošteni, lijeni, osjetljivi - trening za život

ZAŠTO ZABORAVLJENE IGRE?

- Djeca su uvijek rado kopirala roditelje
- Igra može stati kod bilo kakvog rezultata ili nečije volje i izdržljivosti
- Zanemarivanje tehničke vrijednosti rezultata
- Uživanje u spontanoj, veseloj i opuštenoj atmosferi
- Samodoziranje intenziteta i trajanja aktivnosti
- Kreiranje vlastite verzije na ulicama, terenima ili parkovima

Zaboravljenе igre djetinstva u Dalmaciji:

- Kognitivne (razvijaju logičko mišljenje, pomažu socijalizaciji i druženju): šah, čovječe ne ljuti se, trilja, na karte, gluhi telefoni...
- Za razvoj fine motorike: na sličice, na piljke, franje, botun na koncu, avion i zepelini, šegalo-pegalo
- Za razvoj ravnoteže: zoga, na pivčiće, na konje (na ramenima u moru)...
- Za snalaženje u prostoru: na slipe miše, grupa traži grupu, na penove, vatrica-voda...

Ne zaboravite!

Smanjiti utjecaj reklama,
igrica na računalima!
U školi i kod kuće poticati
djecu na igru raznobojnim
lašticima, hula hopom,
lopticama, morskim oblucima,
franjama...!

Samopouzdanje

Djetetovo samopouzdanje je vjera djeteta da je sposobno za postizanje uspjeha.

Roditelj može najviše utjecati na mišljenje djeteta o sebi samom. Razvoju samopouzdanja roditelj može doprinjeti kroz afirmativnu ljubav i afirmativnu disciplinu.

AFFIRMATIVNU LJUBAV ISKAZUJEMO KROZ:

- bezuvjetno prihvatanje svog djeteta
- pohvale djetetu - pohvalujte ponašanje, trud i ishod, a izbjegavajte pretjerivanje
- nagrade - po mogućnosti nematerijalne i povremene
- zanimanje i sudjelovanje u onome što dijete radi.

AFFIRMATIVNU DISCIPLINU PROVODIMO TAKO DA:

- kod djeteta razvijamo sposobnost odgađanja zadovoljenja potrebe
- postavljamo jasna pravila i granice djetetu te ih se strogo pridržavamo
- reagiramo odmah čim se dijete počne neprikladno ponašati
- kazna mora odgovarati ozbiljnosti prekršaja i lošeg ponašanja
- koristimo metode: ukor, «time-out», oduzimanje privilegija, ponavljanje ispravljanje pogreške, dodjeljivanje zadataka kod kuće.

Motivacija

Postoje dvije vrste motivacije: unutarnja i vanjska.

ZA RAZVOJ VANJSKE MOTIVACIJE VAŽNO JE:

- postavljati ostvarive zahtjeve (u skladu s dobi i sposobnosti djeteta, trenutnom razinom funkciranja)
- postavljati optimalne zahtjeve (oni koji kod djeteta uzrokuju izazov i pozitivnost, a ne frustriranost)
- ne dopustiti da dijete izbjegava odgovornost
- ohrabrvati dijete
- hvaliti/nagrađivati uloženi trud, a ne izvedbu (ocjenu)
- pokazati zadivljenost djetetovim trudom
- pomoći djetetu da shvati kako ni uspjeh ni neuspjeh nisu apsolutni te da nitko nije stalno uspješan ni stalno neuspješan
- djetetu objasniti da su pogreške i neuspjesi prilika za učenje
- izbjegavati neprestano kritiziranje - ozbiljno narušava vjeru djeteta u svoje samopouzdanje.

RAZVOJ UNUTARNJE MOTIVACIJE SE POTIĆE:

- dopuštajući djetetu da što više sudjeluje u stvaranju uvjeta u kojima uči
- razvijanjem samopouzdanja djeteta
- razvijanjem unutarnjeg govora (neka dijete samo sebe pohvali za postignuće, razvijajte u djetetu ponos za uloženi trud).

Koncentracija

Koncentracija je sposobnost voljnog usmjeravanja misli u željenom smjeru.

Roditelj pomaže razvoj djetetove koncentracije ukoliko:

- osigurava zadovoljenje djetetovih fizioloških potreba (san, jelo, tjelesna aktivnost)
- stvara pogodnu atmosferu za obavljanje aktivnosti (pozitivno emocionalno ozračje; bez distraktora - TV, razgovori; odgovarajuće i dobro osvjetljeno mjesto)
- dijete uključuje u svakodnevne kućne aktivnosti
- potiče dijete da dovršava svoje aktivnosti
- potiče dijete na sudjelovanje u igrama koje razvijaju koncentraciju (igranje društvenih igara, monopol, karata,..)

UČENJE - tehnika učenja sastoji se od:

1. Strategija kod zapamćivanja
2. Pravila o ponavljanju naučenog.

Zapamćivanje i ponavljanje prilagodite tipu djeteta (vizualni, auditivni, tjelesni).

Domaća zadaća

Domaća zadaća je djetetova najvažnija obaveza – potičite i hrabrite dijete da je samostalno radi.

Kako pomoći djetetu kod domaće zadaće?

- Potaknite dijete da svakodnevno provjerava ima li domaću zadaću
- Upozorite dijete da je vrijeme za započinjanje zadaće
- Upoznajte dijete sa strategijama zapamćivanja i ponavljanja
- Čitajte upute zajedno i provjerite je li dijete razumjelo što se od njega traži
- Riješite jedan primjer zadatka s djetetom
- Uputite dijete na udžbenik koji mu može pomoći u rješavanju zadaće
- Podijelite zadaću na manje dijelove koje će dijete rješavati jedan po jedan
- Hrabrite i pohvalujte dijete za svaki učinjeni korak!

Poželjno je da roditelj zajedno s djetetom napravi dnevni i tjedni plan aktivnosti

Slobodne aktivnosti djeteta

Ne zaboravite!

Razvijajte djetetovu vjeru u vlastite sposobnosti, pohvalujte pozitivna ponašanja, potičite i ohrabrujte dijete, pomognite djetetu u prvim školskim obavezama. Time stvarate preduvjete da vaše dijete stekne samopouzdanje, vještine i sposobnosti za postizanjem akademskog uspjeha.

Kod planiranja dnevnog rasporeda mlađeg školskog djeteta osigurati vrijeme za:

- san (oko 11 h)
- jelo (barem jedan zajednički obrok dnevno)
- tjelesnu aktivnost (2-3 h),
- domaći rad i učenje (maksimalno 1,5 h)
- kućna zaduženja djeteta
- slobodnu igru s prijateljima
- zajedničke aktivnosti roditelja i djeteta (minimalno 1h)
- strukturirane slobodne aktivnosti

- U vremenu koje ostane nakon prioritetnih aktivnosti

- Dijete bi trebalo aktivno sudjelovati u njihovom biranju

- U skladu s interesima i sposobnostima djeteta

- Normalno je da ih dijete isproba više prije nego se u jednoj zadrži

Nakon završenog dana zajedno s djetetom:

- označite kvačicom realizirane aktivnosti
- pohvalite dijete za realizaciju aktivnosti iz plana

- uočite koje su neplanirane aktivnosti djetetu oduzele puno vremena

- razgovarajte s djetetom koliko su mu pojedine aktivnosti bile teške (osjećaj postignuća), te koliko je u njima uživao (osjećaj zadovoljstva)

- pri slijedećem planiranju uravnotežite aktivnosti koje djetetu daju osjećaj postignuća i osjećaj zadovoljstva

POMOĆ ŠKOLARCU U ORGANIZACIJI I PLANIRANJU VREMENA

Savjeti za razumno korištenje televizije,
kompjutera, igračkih konzola i mobitela

- Ne držite te aparate u spavaćoj, odnosno dječjoj sobi
- Ugasite TV kad ga nitko ne gleda
- Ne koristite ih kao sredstvo kažnjavanja i nagrađivanja djeteta
- Nemojte jesti ispred njih
- Naučite dijete ciljano gledati TV - zajedno s djetetom unaprijed planirajte koje će emisije dijete gledati
- Kad ste u mogućnosti gledajte TV i igrajte igre zajedno s djetetom i s njim komentirajte sadržaj gledanoga i igranoga
- Ograničite vrijeme gledanja TV-a i igranja igračkih konzola na sat vremena dnevno

Savjeti za razumno korištenje televizije,
kompjutera, igračkih konzola i mobitela

- Ne dozvolite djetetu igranje igrica i gledanje sadržaja neprimjerenog dobi djeteta (stavite roditeljske kontrolne postavke koje omogućuju zaključavanje sadržaja neprimjerenog za djecu, pratite što dijete koristi od medija)
- Naučite dijete koristiti TV i kompjuter u edukativne svrhe
- Budite djeci uzor u korištenju medija
- Razgovarajte s drugim roditeljima o tome što njihova djeca prate, te kako se postaviti
- Potičite djete na aktivnosti koje nisu vezane uz ekran

Ne zaboravite!

Ostavite djetetu dosta vremena kad nije obavezno raditi ništa. Djeca trebaju vremena da se izraze, da istražuju, da misle svojom glavom, da sanjare kako bi bili ono što jesu!

Čitanje

- Vještine čitanja i pisanja su vrlo složeni psihofiziološki procesi
- Usvajanje čitanja i pisanja je najvažniji zadatak početnog školovanja o kojem ovisi školski uspjeh i "slika o sebi"
- Teškoće čitanja i pisanja mogu biti prolazne (nespecifične) ili trajne (specifične)

Faze poučavanja čitanja i pisanja u školi

- Priprema za početno čitanje-globalno čitanje (pamćenje i povezivanje slike i napisane riječi kao i pamćenje izgleda napisane riječi)
  - Učenje slova pa početno čitanje
  - Početno pisanje tiskanih pa pisanih slova
- Dijete bi trebalo posjedovati predvještine čitanja i pisanja kao preduvjet za učenje čitanja i pisanja

Koje to predvještine dijete mora imati na početku prvog razreda?

- Prepoznati i imenovati prvi i zadnji glas u riječi
- Rastaviti kratku riječ na glasove (analiza)
- Sastaviti riječ od pojedinih glasova (sinteza)

Pisanje

- Rastaviti riječ na slogove
- Razumjeti vezu između glasa i slova
- Prepoznati simbole slova te znati napisati ime i neke jednostavnije riječi
- Pravilno izgovarati sve glasove i koristiti složene, gramatički strukturirane rečenice
- Prepoznati rimu i moći naučiti kraću pjesmicu napamet
- Imati sposobnost prepričavanja poznatih događaja i opisa poznatih pojmoveva
- Razumjeti priče koje mu se pričaju i znati prepričati bitno uz pravilan slijed i uzročno-posljedično povezivanje
- Znati pravila smjera čitanja i pisanja uz praćenje teksta pokretima očiju
- Poznavati i razumjeti na, ispred-iza, ispod, gore-dolje, lijevo-desno, prije-poslije, danonoć, dane u tjednu i godišnja doba
- Samostalno "čitati" slikovnicu prepoznavajući sadržaj prema slikama i riječima
- Samostalno izražavati poruke pomoću crteža
- Pravilno držati olovku, održavati kontinuitet linije, imati dobru orientaciju na papiru

Što napraviti ako dijete ima probleme u početnom čitanju i pisanju?

Svako dijete je drugačije tako da se i razlozi otežanog svladavanja čitanja i pisanja razlikuju pa se i pristup razlikuje ovisno o teškoćama.

- razgovarati s učiteljicom/učiteljem koji će najbolje ocijeniti vrstu i ozbiljnost problema, provoditi vježbe kod kuće po savjetu učiteljice/učitelja i ev. početi s dopunskom nastavom
- zajedničko čitanje s djetetom 20-30 min. dnevno. Ako nakon nekoliko mjeseci provođenja vježbi i zajedničkog čitanja nema većeg pomaka treba se обратити logopedu (u dogовору с учителјicom/учителjem). I dalje su neophodne vježbe kod kuće uz postojeću logopedsku terapiju. Vježbe provodi zainteresiran roditelj ili netko drugi, a mogu se dobiti od učiteljice/učitelja ili naći u stručnoj literaturi i audiovizualnim medijima. To su npr. vježbe slušne i vizualne pažnje i razlikovanja, vježbe fine motorike i grafomotorike, vježbe koordinacije oko - ruka, vježbe glasovne analize i sinteze, vježbe orijentacije u prostoru itd.

Što napraviti ako dijete ima probleme u početnom čitanju i pisanju?

- Vježbe zajedničkog čitanja su izuzetno važne ali se moraju poštovati neka pravila
- Odabratи tekstove za čitanje prema djetetovim interesima i početi s jednostavnim tekstovima
- Vježbe čitanja ne smiju biti muka već igra koja ima svoja pravila i nije dosadna
- Vježbe moraju biti kratke, česte i redovite u ozračju ljubavi i prihvatanja bez obzira na greške u čitanju
- Pokazati vjeru u uspjeh i sposobnosti djeteta, mjeriti rezultate i pokazivati djetetu uz nagradu za napredak
- Ne vikati, prijetiti, naređivati i kritizirati, a ako to ne možemo onda prepustiti vježbe nekom drugom
- Ne postavljati nerealno visoke ciljeve već ih podijeliti na manje i početi od onoga što dijete može, a završiti s onim što je uspjelo
- Izgrađivati djetetov optimizam i upornost te vjeru u sebe
- Graditi njegovo samopoštovanje i samopouzdanje i ne uspoređivati ga s drugom djecom

Ne zaboravite!

- Dijete može naučiti čitati ako se učenju pristupi dovoljno rano i tome se posveti dovoljno vremena, pažnje i strpljenja!
- Dijete ne odbija čitanje da bi vas ljutilo već jer ne može čitati kao drugi ma koliko se trudilo!
- Najvažniji poticaj djetetu je odnos roditelja prema njemu i uspjeh u svladavanju teškoća!

Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije
Služba za školsku i adolescentnu medicinu
Savjetovalište za teškoće učenja i ponašanja
Vukovarska 44, Split
tel.: 021 315 957